

[Poul Møller.]

tænker her på vort lands udenrigs- og forsvarspolitik, på vor samhørighed med NATO-landene. Det ærede medlem hr. Aksel Larsen vandt sin store valgsejr mere på pacifisme og neutralitetspolitik end på den højroede socialisme, han bærer i sit banner. Mange radikale vil endda mene, at de tabte til Aksel Larsen på grund af den radikale deltagelse i forsvarsforliget. Vi kan derfor frygte, at de radikales tilbøjelighed til at fortsætte vandringen over Rubicon kan blive begrænset, og der er fare for, at de i regeringen i højere grad vil koncentrere deres tilbageværende politiske kræfter om forsvars- og udenrigspolitik end om at standse socialdemokratiets hensigter i den økonomiske lovgivning.

Måtte denne debat vise os, at vor frygt i denne henseende er ubegrundet, for det ville være en stor ulykke, om den tillid, der kan næres til vor forsvarsvilje, yderligere skal mindskes. Når galt skulle være, så havde en socialdemokratisk mindretalsregering derfor efter vort skøn været at foretrække fremfor en koalitionsregering, hvis ene partner er blevet bange for sin nye holdning til NATO og til forsvaret.

Der tales i forlængelse af valget om behovet for et nyt centrumparti i dansk politik, og radikale politikere har jo fremsat tanken, samtidig med at de gik ind i den nye regering. Men ville man virkelig noget med denne tanke, så er placeringen i en regering med et dominerende og overmægtigt socialdemokrati vistnok den slettest mulige, for meningen med et sådant centrum måtte vel være, at det skulle stå frit, finde sin egen platform, søge sit eget tredje standpunkt. Derfor lader det sig end ikke teoretisk opbygge omkring et regeringsparti, der er klistret til den ene hovedgruppe i dansk politik. Man må således se bort fra de radikales mulighed for at formidle dannelsen af et sådant nyt centrum.

Valget viste imidlertid ikke noget behov for et nyt midterparti. Var valgets tendens midtpunktsøgende, eller viste valget en midtpunktflyvende tendens? Tendensen var jo klart midtpunktflyvende. Vælgerne ønskede klare standpunkter til udenrigs- og forsvarspolitikken og til den økonomiske politik. De valgte et enten-eller, og de tog

afstand fra de to regeringspartier, der havde gjort kompromiset til selve standpunktet.

Man hævder ganske vist, at der ikke er synderlig forskel mellem de to store hovedgrupper, som tilsammen repræsenterer 81 pct. af vælgerne. Og det er rigtigt, at vi i mange spørgsmål er enige, således som det også fremgår af utallige afstemninger i det høje ting. Men tilbage er netop de spørgsmål, hvor principperne skiller os, og det var dem, vi kæmpede om ved valget. Der er spørgsmålet om menneskets muligheder for selv at forme sin tilværelse, om statens magt til at ordne flere og flere problemer for borgerne. Her er vi uenige. Men efterhånden som udviklingen har medført, at dette meget store spørgsmål er det afgørende, det centrale, principielle emne i den politiske debat, ser jeg ikke, hvordan der skulle skaffes plads i centrum til et tredje standpunkt, vel at mærke hvis dette skal blive et egentligt standpunkt og ikke bare et kompromis. Vi foragter ikke kompromiset som sådant, vi indser meget vel, at det på en lang række områder er en nødvendighed i et demokrati; men det kan aldrig blive et standpunkt, det kan aldrig blive et princip, en idé; det kan højst blive en arbejds metode, der i nogle sager er berettiget og i andre kompromitterende for de ideer, man kæmper for.

Vælgerne ønsker at tage stilling til principperne, men der kommer intet nyt princip ud af at blande principperne sammen. Også det har vælgerne lært os den 15. november.

Nogle af vore politiske modstandere har bombastisk erklæret VK-politikken død og magtesløs. Det er jo ikke første gang, dette er sket, men en politik, som samler 39 pct. eller 948 000 vælgere, skal man vist være varsom med at mane i jorden. VK-politikken er dels udtryk for et politisk samarbejde, dels for det, man samarbejder om. Det konservative folkeparti ønsker samarbejdet med venstre bevaret og forlænget. Igennem 10 år har det stået sin prøve mellem to selvstændige partier, det er ingen døgnflue, og det er født af en udvikling, som jeg allerede har omtalt, men som jeg gerne vil gøre et par bemærkninger om yderligere.

Efterhånden som forsvarspolitik, uden-